

Vergaderjaar 2015–2016

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1311

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 september 2015

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofinraad van 5 en 6 oktober te Luxemburg.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Geannoteerde agenda ten behoeve van de Eurogroep en Ecofinraad van 5 en 6 oktober te Luxemburg

Eurogroep

1. Griekenland, stand van zaken

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal naar verwachting spreken over de stand van zaken rondom de politieke situatie in Griekenland. Op 20 september jl. hebben in Griekenland parlementsverkiezingen plaatsgevonden. Deze verkiezingen zijn met 35,5% van de stemmen (145 zetels) gewonnen door Syriza. De leider van Syriza, Tsipras, heeft aangekondigd weer met de Onafhankelijke Grieken (ANEL) een regeringscoalitie te gaan vormen. Deze coalitie komt uit op 155 zetels, voor een meerderheid in het parlement zijn 151 zetels nodig. Syriza en ANEL vormden vanaf januari 2015 ook al de regeringscoalitie en stemden in die hoedanigheid in met het lopende ESM programma en de bijbehorende voorwaarden.

Naar verwachting zal de Eurogroep ook spreken over de benodigde hervormingen die doorgevoerd moeten worden om in aanmerking te komen voor het laatste deel van de eerste tranche uit het ESM programma. Als onderdeel van deze eerste tranche is, na een positieve beoordeling van de instituties over implementatie van de relevante prior actions, op 20 augustus jl. 13 miljard verstrekt zodat o.a. de ECB en de bruglening van het EFSM terugbetaald konden worden. Voor de banken is in deze tranche 10 miljard gereserveerd. Dit geld komt zo nodig, na goedkeuring door de ESM Raad van Bewind, beschikbaar voor herkapitalisatie of resolutie nadat er een Asset Quality Review en stress test hebben plaatsgevonden. De resterende drie miljard uit de eerste tranche kan aan Griekenland in één of meerdere delen worden uitgekeerd, na goedkeuring door de ESM Raad van Bewind, als is vastgesteld dat voldaan is aan de implementatie van de benodigde milestones. Voor Nederland geldt hierbij dat er geen uitkering van programmageld mogelijk is zolang niet is vastgesteld dat voldaan is aan alle eisen die bij de betreffende uitkering horen.

2. Thematische discussie over dienstenmarkten in de Eurozone

Document: Niet openbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Eén van de thematische onderwerpen uit de Eurozone aanbeveling is gericht op de hervorming van de dienstenmarkt. In maart 2015 heeft de eerste thematische discussie in de Eurogroep reeds plaatsgevonden. Hierin werd aangegeven dat op het gebied van de interne markt voor diensten nog een groot onbenut economisch potentieel ligt. Na afloop is geconcludeerd dat het belangrijk is dat er later dit jaar teruggekomen wordt op deze discussie. Dit zou eerst gebeuren tijdens de Eurogroep van september, maar door tijdgebrek is deze verplaatst naar oktober.

Deze bespreking kan bijdragen aan een brede overeenstemming over de belangrijkste uitdagingen voor de eurozone, stelt lidstaten in staat om van elkaar te leren en kan de «peer pressure» verhogen.

3. Lage renteomgeving

Document: niet openbaar

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal opnieuw spreken over het gebruik van rentemeevallers als gevolg van de lage rentes voor staatsobligaties. De Eurogroep van juni jl. besprak hoe lidstaten zijn omgesprongen met de mogelijke meevallers als gevolg van de lage rentes en in hoeverre de Stabiliteitsprogramma's rekening houden met een eventuele stijging van de rentelasten in de komende jaren. Nu zal de Eurogroep van gedachte wisselen over de manier waarop verstandig met rentemeevallers kan worden omgegaan. Een politieke discussie hierover kan bijdragen aan een gedeeld beeld over een prudente beleidsreactie op de lage renteomgeving. Het kabinet is van mening dat de rentelasten behoedzaam moeten worden geraamd en dat lidstaten in hun begrotingen afdoende rekening moeten houden met de mogelijkheid van oplopende rentelasten in de komende jaren. De geraamde rentemeevallers moeten met name worden benut om de overheidsfinanciën versneld op orde te brengen, zeker in landen met een zeer hoge schuldquote en in landen met een buitensporig tekort. Daarnaast is het kabinet van mening dat de budgettaire ruimte als gevolg van de lage renteomgeving een kans biedt om structurele hervormingen door te voeren.

4. Conceptbegrotingen

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal mogelijk spreken over conceptbegrotingen (*Draft Budgetary Plans*) die lidstaten vroegtijdig hebben ingediend bij de Europese Commissie. Lidstaten moeten uiterlijk 15 oktober een conceptbegroting indienen maar het staat lidstaten vrij op dit om een eerder moment te doen. Spanje heeft met het oog op de verkiezingen reeds een conceptbegroting ingediend. Bespreking in de Eurogroep van conceptbegrotingen is onderdeel van het *two-pack* en heeft als doel een sterkere begrotingscoördinatie binnen de eurozone te bewerkstelligen.

De bespreking zal plaatsvinden aan de hand van de opinie van de Commissie over de conceptbegrotingen. De opinie van de Commissie geeft aan in hoeverre een conceptbegroting in lijn is met de vereisten van het Stabiliteits- en Groeipact. Er zijn nog geen opinies beschikbaar.

5. Bankenunie

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal naar verwachting spreken over de voortgang van nationale implementatieprocedures en in het bijzonder de implementatie van de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (BRRD) en de ratificatie van de intergouvernementele overeenkomst betreffende de overdracht en mutualisatie van de bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (SRF). Met het oog op de volledige inwerkingtreding van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (SRM) op 1 januari 2016 is het van groot belang dat lidstaten bovengenoemde regelgeving dan hebben geïmplementeerd. Nederland hecht hier ook veel belang aan en werkt hard om zowel de implementatie van de BRRD/SRM als de ratificatie van de IGA zo snel mogelijk af te ronden.

6. Terugkoppeling G7

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Eurogroep zal mogelijk de bijeenkomst van de G7 voorbespreken die in de marges van de IMF Jaarvergadering in Lima gehouden zal worden. De agenda voor de G7 bijeenkomst is op moment van schrijven nog niet bekend, maar zal naar verwachting gaan over de mondiale economische vooruitzichten, recente economische ontwikkelingen, structurele hervormingen en over monetair beleid in brede zin.

Ecofinraad

1. Automatische uitwisseling van rulings

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Politiek akkoord

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting: Op 18 maart 2015 heeft de Commissie een voorstel gedaan om op automatische basis informatie over rulings uit te wisselen. De lidstaten sturen in eerste instantie globale informatie naar alle andere lidstaten over elke afgesloten grensoverschrijdende ruling. Als een andere lidstaat kan aantonen dat het hier gaat om relevante informatie voor dat land, kan dat land om nadere informatie over die ruling vragen. Op deze manier wil de Commissie een globaal overzicht creëren van de rulings die lidstaten afsluiten, met de mogelijkheid voor de lidstaten om extra informatie op te vragen als ze kunnen aantonen dat de ruling effect op hen heeft. Omdat elk land een ander soort rullingpraktijk kent, gebruikt het voorstel een brede definitie van een ruling.

Het kabinet gaat akkoord met de voorliggende tekst over de automatische uitwisseling van rulings. Het sluit goed aan bij de inzet van Nederland om een voortrekkersrol te vervullen in het vergroten van transparantie bij de aanpak van belastingontwijking door bedrijven. Zo steunt het kabinet de brede definitie voor rulings omdat daarmee een gelijk speelveld binnen de EU wordt gecreëerd. Verder wordt er voldoende rekening gehouden met een haalbare en werkbare uitvoering met name op het gebied van de terugwerkende kracht en het MKB. Naar verwachting zullen alle lidstaten akkoord gaan.

2. Bankenunie

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Ecofinraad zal naar verwachting spreken over de voortgang van nationale implementatieprocedures en in het bijzonder de implementatie van de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (BRRD) en de ratificatie van de intergouvernementele overeenkomst betreffende de overdracht en mutualisatie van de bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (SRF). Met het oog op de volledige inwerkingtreding van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (SRM) op 1 januari 2016 is het van groot belang dat lidstaten bovengenoemde regelgeving dan hebben geïmplementeerd. Nederland hecht hier ook veel belang aan en werkt hard om zowel de implementatie van de BRRD/SRM als de ratificatie van de IGA zo snel mogelijk af te ronden.

3. Kapitaalmarktunie

Document: Actieplan Kapitaalmarktunie [openbaar, te verschijnen naar verwachting op 30 september 2015]

Aard bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Tijdens de Ecofin van 6 oktober staat het Actieplan Kapitaalmarktunie geagendeerd, wat naar verwachting op 30 september zal verschijnen. Het verbeteren van de financieringsmogelijkheden voor de reële economie is een van de speerpunten van de Europese Commissie. In Europa is momenteel nog sprake van fragmentatie van markten voor financiering en zijn bedrijven in sterke mate afhankelijk van bancaire financiering. Er is vraag naar versterking en verbreding van de mogelijkheden voor financiering. Het is daarom cruciaal voor de groei en werkgelegenheid in Europa dat de Europese kapitaalmarkt verder wordt ontwikkeld. In het eerdere groenboek en de Raadsconclusies van de Ecofin van 19 juni werd ingegaan op de mogelijkheden tot het verbeteren en verbreden van de financieringsmogelijkheden en wordt specifiek gesproken over securitisaties, *venture capital*, *crowdfunding*, kredietinformatie, *private placements*, *mini-bonds* en prospectussen. Hierbij is ook genoemd dat de Europese Commissie onder de noemer van de kapitaalmarktunie ongerechtvaardigde en onevenredige belemmeringen voor het vrije verkeer van kapitaal zal identificeren en aankaarten. Nederland is voorstander van het verbeteren en verbreden van de financieringsmogelijkheden in Europa en onderschrijft de eerdere inzet van de Europese Commissie om te komen tot een kapitaalmarktunie.

4. Brugfinanciering SRM

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: De Ecofinraad zal spreken over de vormgeving van brugfinanciering voor het SRF met het doel om daarover zo snel mogelijk overeenstemming te bereiken. In de backstopverklaring van de Ministers van de Eurogroep en Ecofin (d.d. 18 december 2013) is opgenomen dat er voor de overgangperiode van het SRF gewerkt zal worden aan een systeem waarbij in laatste instantie brugfinanciering aan het SRF verstrekt kan worden. Het systeem van brugfinanciering dient uiterlijk 1 januari 2016 beschikbaar te zijn. Daarnaast is in de backstopverklaring opgenomen dat tijdens de overgangperiode gewerkt zal worden aan een gemeenschappelijke backstop die uiterlijk aan het einde van de overgangperiode (2024) beschikbaar zal zijn.

Voor de vormgeving van brugfinanciering wordt een systeem van individuele kredietlijnen van een lidstaat aan de SRB uitgewerkt. Deze individuele kredietlijnen zijn in lijn met de Nederlandse inzet, namelijk dat in de overgangperiode nationale overheden alleen verantwoordelijk zijn voor hun eigen nationale bankensector. Enkele lidstaten zouden graag zien dat de inwerkingtreding van de gemeenschappelijke backstop naar voren wordt gehaald, of in ieder geval een gemutualiseerde vorm van brugfinanciering overeengekomen wordt. Ten aanzien van de ontwikkeling van een gemeenschappelijke backstop is Nederland van mening dat verdergaande risicodeling verdere risicovermindering in het bankwezen vereist door het verder aanscherpen van regelgeving zoals bijvoorbeeld het verder harmoniseren van het kapitaaleisenraamwerk en striktere prudentiële behandeling van staatobligaties

5. Europees Semester

Document: Nog niet beschikbaar

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting: Gedurende de Ecofin zal worden teruggeblikt op het Europees Semester. Het kabinet is van mening dat het Europees Semester dit jaar goed is verlopen. De Commissie heeft er voor gekozen om de landenspecifieke aanbevelingen meer te richten op de meest belangrijke uitdagingen van lidstaten. Deze beslissing sluit goed aan bij de ambitie van het kabinet om het Europees Semester beter te stroomlijnen. Hierdoor ontstaat meer druk op lidstaten om essentiële hervormingen door te voeren.

In het 5 Presidentenrapport zijn voorstellen gedaan om het Europees Semester verder te versterken. Naar verwachting zal de Europese Commissie op korte termijn een nadere uitwerking van deze voorstellen presenteren. Het kabinet acht het van belang dat gedurende het jaar gemonitord wordt in hoeverre lidstaten opvolging geven aan de aanbevelingen die volgen uit het Semester. Ook kan een politieke discussie over horizontale uitdagingen in EU-lidstaten en de bijbehorende aanbevelingen, bijdragen aan een gedeeld beeld over de aangewezen beleidsreactie. Het kabinet acht dit een belangrijk onderdeel van het Europees Semester dat mogelijk versterkt kan worden door hier meer aandacht aan te besteden.

6. Stabiliteits- en Groeipact

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting: Op 13 januari jl. heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd over de toepassing van flexibiliteit in het Stabiliteits- en Groeipact¹. Aanleiding hiertoe was een oproep van de Europese Raad van 26 en 27 juni 2014 om optimaal gebruik te maken van de flexibiliteit in het SGP. Deze mededeling introduceert geen nieuwe regelgeving, maar geeft aan hoe de Commissie de bestaande regels van het SGP toe zal passen in het licht van de wens van de Europese Raad om in passende gevallen meer budgettaire ruimte te bieden binnen het SGP. Tijdens de Ecofinraad zal worden gesproken over een gezamenlijke positie van lidstaten en Europese Commissie ten aanzien van deze flexibiliteit. Voorstellen van de Europese Commissie voor zowel de preventieve als correctieve arm van het Pact dienen namelijk door de Raad te worden aangenomen, en het is dus van belang dat de lidstaten met de Europese Commissie tot een gezamenlijke positie komen over dit onderwerp. De mededeling ziet op een aantal componenten: (1) de rol van investeringen in het SGP, (2) de rol van structurele hervormingen in het SGP en (3) de rol van de conjunctuur bij de bepaling van de begrotingsopdracht in de preventieve arm. Belangrijkste discussiepunten zijn de investeringsclausule en structurele hervormingsclausule in de preventieve arm. Ten aanzien van de investeringsclausule moet overeenstemming worden bereikt of en zo ja onder welke voorwaarden nationale cofinanciering van EU-fondsen kan worden uitgezonderd in de preventieve arm. Nederland is voor een strikte interpretatie van de regels bij het uitzonderen van investeringen in de preventieve arm. Ten aanzien van de hervormingsclausule vindt ook nog discussie plaats over de precieze voorwaarden voor een aanvraag: op welk moment in de begrotingscyclus moet deze aanvraag worden gedaan

¹ De Tweede Kamer is geïnformeerd over deze mededeling in de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van 26 en 27 januari 2015 (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1230).

en in hoeverre moet de impact van een hervorming gekwantificeerd worden? Nederland is in principe voorstander van de hervormings-clausule, mits voldoende waarborgen worden ingebouwd dat alleen hervormingen in aanmerking komen die bijdragen aan de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Dit past binnen de algemene lijn dat de geloofwaardigheid van het SGP een belangrijk anker is voor het vertrouwen in de economie van de eurozone en de EU als geheel.

7. Voorbereiding EU inzet in G20 vergadering op 9 oktober en IMF jaarvergadering op 9 en 10 oktober in Lima

Document: EU Terms of Reference for the G20 Finance and Central Bank Deputies» and Ministerial and Central Bank Governors meeting en Statement by the ECOFIN President to the International Monetary and Financial Committee (IMFC) in the framework of the annual IMF meetings.

Aard bespreking: aannname EU Terms of Reference and EU IMFC statement.

Besluitvormingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid

Toelichting: Op 9 en 10 oktober vindt de IMF jaarvergadering plaats. De EU-inzet in het International Monetary and Financial Committee (IMFC) van het IMF wordt vooraf gecoördineerd middels een EU IMFC statement. Dit statement zal worden uitgebracht door de ECOFIN voorzitter (Luxemburg). Het statement besteedt aandacht aan de economische situatie van het afgelopen half jaar, het akkoord dat met Griekenland bereikt is en de ontwikkelingen in Oekraïne. Het statement benadrukt daarnaast het belang van structurele hervormingen, het stimuleren van investeringen en groeivriendelijk budgettair beleid. Wat betreft IMF beleidsonderwerpen wordt er stil gestaan bij IMF quota en governance, waarbij het voor de EU van belang is dat mogelijke tussentijdse maatregelen in de IMF organen (zoals het IMFC) worden besproken. Ook wordt er vooruit geblikt op de discussie over het SDR-mandje later dit jaar. De EU staat open voor een opname van de renminbi in het SDR-mandje wanneer men voldoet aan de relevante criteria. Wat betreft het leenraamwerk van het IMF wordt er o.a. opgeroepen om door te gaan met het implementeren van collective action en pari passu clausules. Tenslotte is er aandacht voor de post-2015 ontwikkelingsagenda en klimaatfinanciering, waarbij de EU vooruitblijkt op de COP21 eind dit jaar en landen oproept om zich in te zetten voor de mondiale doelstellingen.

Op 9 oktober vindt onder Turks voorzitterschap in Lima tevens de G20 vergadering voor Ministers van Financiën en Centrale Bank presidenten plaats. De voorbereiding van de EU-inbreng wordt vooraf gecoördineerd middels Terms of Reference (ToR). De ToR wijst erop dat het gezien de huidige economische situatie nog steeds van belang is dat de G20 haar groei-strategie verder implementeert. Op het gebied van financiële regulering wordt gewezen op het belang van het afronden van een akkoord over TLAC (een minimum bail-inbare buffer voor mondiale systeemrelevante banken). Op fiscaal terrein ligt de focus nog steeds op de BEPS maatregelen. Daarnaast vraagt de EU aandacht voor automatische uitwisseling van informatie. Wanneer er in de G20 over IMF quota en governance wordt gesproken, is het voor de EU van belang dat bij mogelijke tussentijdse oplossingen het IMFC (politiek orgaan van het IMF) wordt aangesloten bij deze discussie.

Nederland kan zich goed vinden in de EU-inzet.

De Commissie zal tijdens de ECOFIN raad daarnaast een terugkoppeling geven van de afgelopen G20 vergadering van Ministers van Financiën en Centrale Bank presidenten op 4 en 5 september in Ankara.